

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIONS
AND PROSPECTS
OF WORLD SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF IX INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 28-30, 2022**

**VANCOUVER
2022**

INNOVATIONS AND PROSPECTS OF WORLD SCIENCE

Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference
Vancouver, Canada
28-30 April 2022

**Vancouver, Canada
2022**

UDC 001.1

The 9th International scientific and practical conference “Innovations and prospects of world science” (April 28-30, 2022) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2022. 724 p.

ISBN 978-1-4879-3794-2

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations and prospects of world science. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-innovations-and-prospects-of-world-science-28-30-aprelya-2022-goda-vankuver-kanada-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: vancouver@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua/>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Perfect Publishing ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

99. **Ковальова Я. В., Бандолько К. В.** 603
ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ПОЕТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ
(НА МАТЕРІАЛІ ПОЕЗІЇ Г. ГЕЙНЕ: ЗБІРКА «КНИГА ПІСЕНЬ»,
ВІРШ «STILL IST DIE NACHT»)
100. **Луценко Л. О., Оксенюк Є. С., Курочкіна А. С.** 613
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ
ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ІЗ КЛЮЧОВИМ КОМПОНЕНТОМ «ЇЖА»
101. **Прокончук Л. В., Власова В. Д.** 619
СКЛАДНОПІДРЯДНІ ВЛАСНЕ ОЗНАЧАЛЬНІ РЕЧЕННЯ В
МОВОТВОРЧОСТІ ВАСИЛЯ ШКЛЯРА

ECONOMIC SCIENCES

102. **Gazuda M., Gazuda S., Erfan V.** 627
INVOLVEMENT OF MARKETING BRAND TECHNOLOGIES IN
AGRICULTURAL SECTOR
103. **Gazuda L., Voloshchuk N., Indus K.** 631
ORGANIZATIONAL APPROACHES TO THE FORMATION OF
AGROMARKETING SYSTEM
104. **Lakhtionova L.** 635
BUSINESS CAPITAL INDICATORS OF THE BUSINESS ENTITY
105. **Lazareva O., Nikolaieva Yu.** 640
INSTITUTIONAL CONDITIONS FOR LAND USE DEVELOPMENT
106. **Ваганова Л. В., Карпанасюк О. С.** 647
ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК КОРУПЦІЇ, СИСТЕМА
ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ
107. **Валявський С. М.** 651
РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ БІОЕНЕРГЕТИКИ В СИСТЕМІ
ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЧИХ КОМПАНІЙ
108. **Коба О. В.** 658
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ
109. **Козуб В. О., Горохова В. Ю.** 661
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА
110. **Кучеренко Т. Є., Михайловина С. О.** 667
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ
ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ
111. **Кущик А. П., Фоменко С. С.** 673
УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМ ПОРТФЕЛЕМ ЦІННИХ
ПАПЕРІВ
112. **Теплова Л. І.** 676
СТАВКИ ПДФО В АВСТРІЇ

УДК 332.13:339.564

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Козуб Вікторія Олександрівна

канд. екон. наук, доцент

Горохова Валерія Юріївна

студентка

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

м. Харків, Україна

Анотація: У статті висвітлені теоретичні аспекти експортного потенціалу як соціально-економічної категорії ринкової економіки, а також розглянуто методологічні засади його формування. Проаналізовано та узагальнено теоретичні підходи щодо сутності й класифікації експортного потенціалу підприємства та запропоноване авторське трактування змісту поняття «експортний потенціал».

Ключові слова: експорт, потенціал, підприємство, зовнішньоекономічна діяльність, експортний потенціал підприємства.

В умовах глобалізації одним із важливих пріоритетів розвитку економічної потужності країни є нарощування обсягів експорту та підвищення її експортного потенціалу, формування якого відбувається на підприємствах, що є самостійними учасниками зовнішньоекономічної діяльності. Безпосередньо експортний потенціал вважається одним з елементів економічного потенціалу, який забезпечує, на відміну від інших складових, не тільки процедуру виготовлення, а й процес споживання, тобто процедуру реалізації продукту на зовнішньому ринку, що обумовлює значущість вивчення і визначення академічних підходів до розробки технології його розвитку.

Дослідженням ефективного функціонування підприємства на міжнародному ринку та розвитку його експортного потенціалу присвячено праці низки українських науковців. Зокрема, в роботах Л. Піддубної [1],

С. Бестужевої [2], Т. Бабан [3] та інших проаналізовано питання динаміки експортних процесів за умов зміни зовнішніх і внутрішніх факторів, розглянуто теоретичні аспекти визначення експортного потенціалу, основи формування міжнародної діяльності підприємств на європейському ринку.

Основну роль у розширенні економічних зв'язків і зростанні конкурентоспроможності національної економіки відіграє експортний потенціал, який необхідно розглядати в системі економічного потенціалу експортно-орієнтованого підприємства як його невід'ємну складову, що виражається в обсязі експорту конкурентоспроможних товарів та послуг. Економічний потенціал експортно-орієнтованих підприємств можна розглядати як інструменти та ресурси, які реально можуть бути мобілізовані та використані підприємством для досягнення мети в рамках його внутрішньо-корпоративного планування торгівлі на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Підтвердженням цього твердження є те, що функціональне розуміння експортного потенціалу полягає у реалізації цільових настанов зовнішньоекономічної діяльності підприємства, які формуються за принципом забезпечення порівняльних переваг товарів та послуг для потреб зовнішніх ринків. Причому за допомогою різноманітних показників, таких як обсяг експорту, якість експортованої продукції, собівартість виробництва і реалізації експортної продукції, рівень диверсифікації експорту тощо, стає можливим визначення рівня задоволення цих потреб окремим підприємством, а отож й рівня експортного потенціалу суб'єкта підприємницької діяльності [4].

Експортна діяльність є складовою виробничо-фінансової діяльності підприємства і характеризується повною самостійністю у виборі іноземного контрагента, товарної номенклатури, у визначенні вартості контракту, обсягів, ціни і термінів постачання. Від реалізації експортного потенціалу підприємства залежить його успіх на зовнішньому ринку і надходження валютної виручки за продану продукцію.

Аналіз теоретичних робіт провідних науковців у галузі міжнародної економічної діяльності дозволили зробити адекватні висновки та розробити

нове поняття «експортного потенціалу». Так, достатньо ґрунтовний підхід запропоновано Л. Піддубною, яка під час розроблення теоретичної моделі експортного потенціалу підприємства застосувала функціонально-структурний підхід та розглядає «експортний потенціал підприємства», як системний ресурс, що володіє факторною доходністю, яку доцільно визначати за допомогою показників експортної вартості активів та експортного доходу підприємства.

В. Дружиніна та Л. Різніченко дотримуються точки зору, згідно з якою під експортним потенціалом підприємства (суб'єкта господарювання) слід розуміти обсяг конкурентоспроможної продукції, яку має можливість (або здатна) створити та спроможна реалізувати на зовнішньому ринку у просторово-часовому вимірі сучасності певна (конкретна) виробничо-господарська система [5, с. 248].

Нині існує безліч підходів відносно формулювання поняття «експортного потенціалу», які побудовані на розумінні терміну подібно до виробничої системи. Проте, якщо розглядати це поняття не лише з точки зору виробництва, а й ринків споживання, можна побачити, що експортний потенціал одного й того ж підприємства на різних ринках буде відмінним. У такий спосіб широкий спектр українських товарів є конкурентоспроможним на ринках країн, що розвиваються і зазвичай здатним конкурувати в групі товарів з невисоким співвідношенням «ціна-якість» – у високорозвинених державах (або). Отже в структурі терміну експортного потенціалу треба зважати не лише на внутрішні, але і на зовнішні компоненти щодо певного ринку діяльності.

На думку дослідниці Т. Бабан, експортний потенціал – це реальна або можлива здатність економічного суб'єкта (підприємства, галузі або підгалузі, регіону, країни) виробляти конкурентоспроможні на світових ринках товари та послуги, використовуючи при цьому як власні, так і запозичені ресурси (природні, виробничі, науково-технічні, трудові, фінансові, інформаційні тощо), та реалізувати ці товари та послуги на потенційних зовнішніх ринках, долаючи обмеження як внутрішнього, так і зовнішнього характеру та прагнучи при цьому до збільшення прибутку [3].

Експортний потенціал підприємств – справжня або можлива здатність підприємства, що визначається сукупністю його виробничого, фінансового, кадрового і ринкового потенціалів здійснювати під впливом ендогенних (внутрішніх) і екзогенних (зовнішніх) чинників торгову діяльність на зовнішньому ринку [8]. На підставі цього визначення можна побудувати головні напрями формування експортного потенціалу, що наведено на рис. 1.

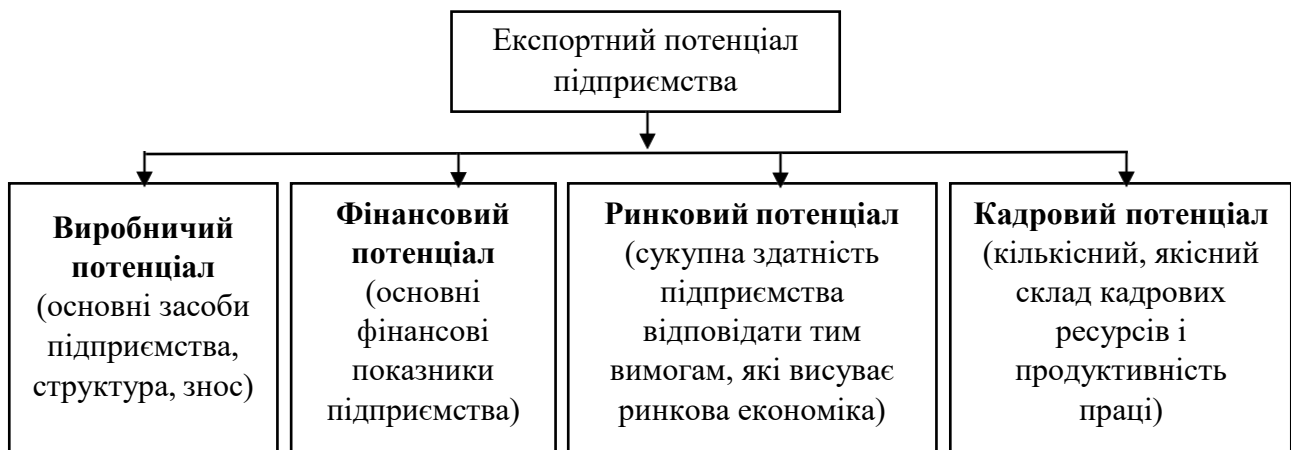

Рис. 1. Основні напрями формування експортного потенціалу підприємства (складено авторами за джерелом [7])

Так, управління фінансовим потенціалом на основі реалізації основоположних функцій управління дозволяє забезпечити пріоритетні напрямки розвитку підприємства достатнім обсягом фінансових коштів завдяки планомірному, організованому і контрольованому впливу на їх структуру та обсяги. Відповідне управління кадрами дозволяє забезпечити досягнення конкурентних переваг, ефективності праці і максимальної віддачі персоналу [6].

Загалом дослідження експортного потенціалу на основі критичного аналізу існуючих теорій і концепцій дозволило надати нове поняття:

експортний потенціал підприємства – це потенційна здатність суб'єкта економічних відносин виробляти максимально можливий обсяг конкурентоспроможної продукції для її подальшої реалізації на зовнішні ринки з максимальною вигодою сьогодні та в майбутньому. Запропоновану дефініцію можна використовувати як для вивчення експортного потенціалу окремого підприємства, так і для визначення експортного потенціалу національної

економіки, держави, регіону, галузі тощо. Його перевагою є те, що об'єкт дослідження поєднує як просторові, так і часові особливості.

Отже, поняття «експортний потенціал» досить різностороннє, адже його можна розглядати відносно різних підходів та позицій, що доводить актуальність цього питання.

Список літератури

1. Піддубна Л. І., Шестакова О. А. Експортний потенціал підприємства: сутність і системні імперативи формування і розвитку. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2012. № 37. С. 223–229.

2. Бестужева С. В. Концептуальні підходи щодо визначення сутності експортного потенціалу. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 22–28.

3. Бабан Т. О. Сутність поняття «експортний потенціал» у економічній науці. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2012. №. 2. С. 18.

4. Нікітіна А. В., Юдіна І. В. Удосконалення теоретико-методичних основ експортного потенціалу підприємства в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 34. С. 24–28. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/34_2018/7.pdf

5. Дружиніна В. В., Різніченко Л. В. Прогнозування експортного потенціалу машинобудівних підприємств з метою підвищення їхньої конкурентоспроможності. Актуальні проблеми економіки. 2010. № 7 (109). С. 246–252.

6. Череп О. Г., Гайдай І. О. Управління кадровим потенціалом підприємств машинобудування Запорізької області. Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях: Збірник матеріалів XI Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя: Видавництво ЗНУ, 2016. С. 273-274.

7. Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А. Методичне забезпечення оцінки експортного потенціалу підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?o=1&z=7572>